

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Економіко-правовий факультет
Кафедра економіки та підприємництва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____
“_____” _____ 2020 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 106 «Географія»

(шифр і назва спеціальності)

Одеса

2020 рік

Розробники: к.е.н., доц. Крючкова Наталія Михайлівна

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри Економіки та підприємництва

Протокол № 1 від "28" серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

проф. Горняк О.В.
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Економіко-правового факультету

Протокол № 1 від "28" серпня 2020 р.

Голова НМК

доц. Масін В.М.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Навчальна програма нормативної навчальної дисципліни «Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки PhD студентів спеціальності 106 «Географія».

Логіка і структура курсу «Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності» дозволить PhD-студентам засвоїти необхідний обсяг знань, що дає можливість досягти високого рівня професійної компетентності у науково-дослідній сфері відповідно до стандартів ESG.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності» є формування системи знань з теоретичних, методологічних і прикладних положень парадигми інтернаціоналізації в сфері сучасної вищої освіти і науки з урахуванням глобальних тенденцій, викликів та соціально-економічних трансформацій.

Завдання. Основними завданнями курсу є вивчення таких проблем, як:

- дослідження процесів інтернаціоналізації в сфері освіти і науки на національному, галузевому, інституційному рівнях;
- вивчення механізмів функціонування основних форм інтернаціоналізації вищої освіти і науки – внутрішньої (Internationalization at Home) та зовнішньої (Internationalization Abroad);
- розробка цільових орієнтирів, методів, засобів, інструментів інтернаціоналізації ринку освітніх послуг та наукових досліджень;
- вивчення особливостей програм академічної мобільності (індивідуальної, студентської та НПП, мобільність освітніх програм, інституційна мобільність);
- набуття вмінь критично аналізувати моделі інтернаціоналізації освітньої діяльності на наукових досліджень.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

- **ЗК01.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу .
- **ЗК02.** Здатність працювати в міжнародному середовищі.
- **ЗК05.** Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.
- **ЗК07.** Здатність спілкуватися на фахову тематику з експертами з інших галузей.
- **ЗК08.** Здатність до усної і письмової презентації та обговорення результатів наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

Спеціальні компетентності:

- **СК04.** Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в географії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.
- **СК05.** Здатність використовувати новітні інформаційно-комунікаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.
- **СК07.** Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення, застосування наявних фундаментальних та створення нових цілісних знань.
- **СК11.** Здатність демонструвати знання сучасного стану, основних тенденцій та перспектив розвитку географічної науки, орієнтуватись в сучасних проблемах наукових досліджень в галузі географії та суміжних науках, продукувати нові ідеї при вирішенні дослідницьких і практичних задач.

Очікувані програмні результати навчання.

Кінцеві програмні результати навчання (РН), формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності»:

- **РН01** Передові концептуальні та методологічні знання з географії (економічної та соціальної географії, біогеографії і географії ґрунтів, фізичної географії, геофізики і геохімії ландшафтів, конструктивної географії і раціонального використання природних ресурсів), а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, засвоєння нових знань та здійснення інновацій.
- **РН06.** Знання ранніх та нових актуальних напрямів досліджень, сучасних досягнень в галузі географії, застосування їх для вирішення наукових завдань і самостійної пошукової роботи в межах обраної спеціальності (Географія).
- **РН9.** Вміти розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявні та створити нові цілісні знання для розв'язування значущих наукових проблем географії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.
- **РН10.** Вміти використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, комп'ютерні засоби та програми при проведенні наукових досліджень та в освітній діяльності (пошук, оброблення та аналіз інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу).
- **РН11.** Вміти ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження в галузі географії, науково-дослідницькій та інноваційній діяльності, використовуючи міждисциплінарні підходи, результатом яких є отримання нових знань.

В результаті вивчення навчальної дисципліни PhD-студент повинен:

знати: загальні закономірності визначення сутності поняття «інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності», її форм, основні види академічної мобільності та можливості їх реалізації, механізми формування нових міжнародних стандартів освітніх програм, форми і процедури імплементації програм «подвійних дипломів», механізми інтеграції в освітні програми та наукові дослідження міжнародного виміру та стандартів, експорт освітніх послуг та результатів наукових досліджень, створення стратегічних освітньо-наукових альянсів;

вміти: критично оцінювати і порівнювати теоретичні концепції і світові практики інтернаціоналізації освітньої діяльності та наукових досліджень для аналізу проблем реалізації їх стратегічних пріоритетів, використовувати фундаментальні знання для імплементації існуючих та розробки нових цільових орієнтирів, методів, засобів, інструментів інтернаціоналізації ринку освітніх послуг та наукових досліджень і надання відповідних рекомендацій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, що становить 3 кредити ЄКТС.

2. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Теоретико-методологічні основи інтернаціоналізації освітньо-наукової діяльності

Тема 1. Інтернаціоналізація: дефініційне визначення та роль в сучасному освітньому середовищі.

Вступ до проблематики визначення сутності поняття «інтернаціоналізація» та «інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності». Методологічні проблеми трактування поняття «інтернаціоналізація», її основні форми та характеристики.

Тема 2. Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності як чинник конкурентоспроможності сучасного ЗВО.

Механізми функціонування основних форм інтернаціоналізації вищої освіти і науки – внутрішньої (Internationalization at Home) та зовнішньої (Internationalization Abroad). Інтернаціоналізація освітніх планів і програм. Форми транснаціональної освіти. Критерії та індикатори ефективності інтернаціоналізації освітньо-наукової діяльності ЗВО.

Тема 3. Академічна мобільність в умовах інтернаціоналізації освіти і науки.

Систематизація та аналіз форм академічної мобільності. Інтегральна класифікація форм міжнародної академічної мобільності на основі критеріїв: цілі мобільності, період освіти, інституціоналізація мобільності, ступінь інтеграції в освітній процес. Показники ефективності академічної мобільності / рейтинги.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Прикладні положення реалізації інтернаціоналізації освітньо-наукової діяльності сучасного ЗВО.

Тема 4. Основи підготовки проектних заявок і фандрайзинг.

Фандрайзинг: функції та види. Організації-донори, грантодавці, спонсори.

Особливості подання заявок на фінансування, що залежать від пріоритетів, специфіки тематики та роботи фондів. Етапи написання пропозиції проекту. Самооцінювання проектною пропозиції. Краудфандинг наукових проектів.

Тема 5. Міжнародна грантова підтримка індивідуальної академічної мобільності

Нормативно-правова база із забезпечення академічної мобільності в Україні. Основні програми грантової підтримки академічної мобільності для українських вчених: базові вимоги до аплікантив, типова структура аплікаційного пакету, мовні компетенції (CEFR та системи міжнародної мовної сертифікації). Складання навчального плану: каталоги курсів і принципи роботи з ними; інструментарій ECTS.

Тема 6. Міжнародна грантова підтримка проектів у галузі освіти і науки

Національні пріоритети у галузі науки і освіти. Класифікація проектів за метою. Огляд програм ЄС для підтримки проектів у галузі освіти та науки (Erasmus +KA2, KA3; Horizon2020; DAAD; IVF; MATRA; фонд Конрада Аденауера; фонд Генріха Белля; SIDA). Структура гранту: основні й додаткові грантові кошти; кофінансування; критерії придатності для фінансування (eligibility); основні витратні статті; прямі й непрямі витрати; єдина ставка (flat rate); калькулятори коефіцієнтів; принципи ефективного планування бюджету (cost-efficiency); форми звітності.

3. Рекомендована література

Основна

1. Barrow, C.W. et al.: Globalization, Trade Liberalization and higher Education in North America, 2003.
2. Cheps: The European higher education and research landscape 2020, Anniversary Edition, 2004.
3. Eggins, H. ed.: Globalization and the Reform in Higher Education, 2004.
4. EUA: Forward from Berlin: The Role of Universities to 2010 and Beyond, 2003.
5. Heublein, U. et al.: Studienverlauf im Ausländerstudium. In: DAAD Dokumentation und Materialien, Vol. 55, 2004.

Додаткова

1. Горизонт 2020. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua> .
2. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 року № 848-VIII. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> .
3. Рач В.А. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку :навч. посіб. / В.А. Рач, О.В. Россошанська, О.М. Медведева; за ред. В.А. Рача. К. : К.І.С, 2010. 276 с.

4. Руководство к Своду знаний по управлению проектами (Руководство PMBOK®). Американский национальный стандарт ANSI/PMI 99-001-2004 / под общ. ред. С. Д. Бушуева. – 3-е изд. – Project Management Institute USA, 2004. 388 с.
5. Управление проектами. Основы профессиональных знаний и система оценки компетенции проектных менеджеров (National Competence Baseline, NCB UA Version 3.1): / Бушуев С.Д., Бушуева Н.С. К.: ІРІДІУМ, 2010. 208 с.
6. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide). Fifth Edition, 2013, Project Management Institute, Inc. 586 p.
7. Kennett B. Planning and Managing Scientific Research: A guide for the
8. beginning researcher / Brian Kennett; The Australian National University. Canberra, Australia : ANU Press, 2014. 93 p.
9. Mustaro P.N. Project Management Principles Applied in Academic Research Projects / Issues in Informing Science and Information Technology. Volume 10, 2013. P.325 340.
10. Curriculum Vitae: Tips and Tricks. URL: <http://www.ru.nl>
11. Erasmus+ International Credit Mobility: Handbook for Higher Education Institutions. URL: <https://ec.europa.eu>
12. Motivation Letter: Tips and Tricks. URL: <http://www.ru.nl>
13. Здіорук С.І., Богачевська І.В. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір: Аналітична довідка Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1421/>.
14. Зразки мотиваційних листів та CV. URL: <http://www.ru.nl>
15. Мирончук Н.М. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий освітній простір // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном: зб. наук. праць / за ред. проф. С.С. Вітвицької, доц. Н.М. Мирончук. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 20-24.
16. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24.01.2013 №48 —Про затвердження Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
17. Постанова Кабінету міністрів України від 12 серпня 2015 р. №579 -Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>.
18. Постанова Кабінету міністрів України від 4 березня 1996 р. №287 — Про затвердження Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
19. Роз'яснення окремих пунктів Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. URL: <http://mon.gov.ua>.
20. Третяк О.С., Чебоненко С.О. Академічна мобільність та сучасні підходи до забезпечення якості вищої освіти в Україні. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=1370.
21. Шаблон CV у форматі Europass. URL: <http://europass.cedefop.europa.eu>.
22. Browning B. Grant Writing for Dummies / Beverly A. Browning. – NY: Wiley Publishing, 2003. – 360 p.
23. Browning B. Perfect Phrases for Writing Grant Proposals / Beverly A. Browning. – Madison: The McGraw-Hill, 2008. – 256 p.
24. Friedrich M. The International Component in Erasmus+: How to Write Successful Proposals (Joint Master Degree and Capacity Building). URL: <http://eccemundus.tpf.hu/>.
25. Karsh E. The Only Grant-Writing Book You'll Ever Need / Ellen Karsh. – NY: Basic Books, 2014. – 448 p.
26. Аплікаційна форма Erasmus+ KA2 Capacity Building. URL: <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>.
27. Довідник з написання проектів Erasmus+. URL: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus>.
28. Електронна форма проекту Erasmus+ . URL: <https://ec.europa.eu>.
29. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.

30. Закон України «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>.
31. Національна доктрина розвитку освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.
32. Національна стратегія реформування вищої освіти в Україні. URL: <http://mdu.edu.ua>.
33. Національна стратегія розвитку вищої освіти в Україні 2012 – 2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
34. Сайт Національного офісу Erasmus+ в Україні. URL: <http://erasmusplus.org.ua/>.
35. Сайт програми Erasmus+. URL: <http://eacea.ec.europa.eu>.
36. Тематичні звіти EACEA. URL: <http://eacea.ec.europa.eu>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік.

5. Методи діагностики успішності навчання

Поточний контроль PhD-студентів здійснюється:

- тест-контролем знань з кожного змістового модуля, розрахункові та ситуаційні завдання;
- оцінювання практичних навичок;
- оцінювання виконання самостійної роботи;
- оцінювання письмової самостійної роботи (есе);
- підсумковий письмовий проєкт.

Підсумкова оцінка отримується PhD-студентом за результатами всіх видів контролю.

Рівень знань студента оцінюється за 100–бальною шкалою

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – опитування під час занять, поточне тестування, вирішення проблемних ситуацій, обговорення дискусійних положень	20
Модуль 2 (теми 4-6) – опитування під час занять, поточне тестування, вирішення проблемних ситуацій, обговорення дискусійних положень	20
Індивідуальне науково-дослідне завдання	30
Залік: питання, наукова доповідь за темою	30